FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
Bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali

MAGISTRAT

DR. CAROLINE FARRUGIA FRENDO

B.A. (Legal and Humanistic Studies), LL.D.,

M.Juris (International Law), Dip. Trib. Eccl. Melit.

Kumpilazzjoni numru: 396/17 CFF

Il-Pulizija

(Supretendent Fabian Fleri
Spettur Godwin Scerri)

vs

Clifton Grech

Illum 11 t'Ottubru 2022

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra:

Clifton Grech ta' 29 sena iben Michael u Ignazia nee Zahra mwieled il-Pieta' nhar it-22 ta' Mejju 1988 u joqgħod 18, Mon Cherie, Triq Vivion, Sta Venera u għandu numru tal-karta tal-identita' 260688M;

Akkuzat talli nhar l-10 ta' Gunju 2017 ghal habta ta' bejn id-09:00hrs u l-11:00hrs fl-Imgarr Malta iirenda ruhhu kompliċi fid-delitt ta' serq aggravat bil-vjolenza numerika, mezz, valur li jeċċedi l-2329.40 Euro u lok minn residenza bl-isem ta' Orchard Hills li tinsab ġewwa triq Sir Temi Zammit, Mgarr, meta b'xi mod li jkun xjentement ghen jew assista lill-awturi tad-delitt fl-atti li bihom dan i-delitt gie ppreparat jew ikkonsmat.

Il-Qorti hija gentilment mitluba f'kaz ta' sejbien ta' htija minbarra li tinfliggi l-piena stabbilita' mill-Ligi, tordna lill-imsemmi persuna sabiex thallas l-ispejjez li ghandhom

x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti jekk ikun il-kaz, kif pruvat fl-Artikolu 533 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti hija mitluba sabiex barra milli tapplika il-piena skond il-ligi, tapplika wkoll l-artikoli 383, 384 u 385 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat li l-Ufficjal Prosekutur qara u kkonferma bil-gurament l-akkuzi fil-konfront ta' l-imputat fis-seduta datata fl-14 ta' Settembru 2017.

Rat l-atti tal-kawza u d-dokumenti ezebiti u cioe' l-fedina penali, ċertifikat tat-twelid, PCR Vehicle, ID card tal-imputat, CD dok FF1, CD bl-awdjo visual statement dok FF2, irċevuta mmarkata dok FF3, envelope bil-logbook dok FF4, formalment il-vettuta ZAN 169 dok FF5, iphone abjad dok FF6, dikjarazzjoni ta' rifjut ghal jedd ghal parir legali dok FF7, rapport mmarkat dok FF8, localization tal-mobile dok FF9, irċevuta bhala dok FF10, kopja tal-mandat t'arrest dok FF11, proces-verbal dok NC1, dok KC1, dok CF1 u CF2, dok SC1, dok KC1, dok AB1 u AB2,

Semghet ix-xhieda tal-Prosekuzzjoni, u cioe' lis-Supretendent Fabian Fleri, WPS 224 Suzanne Mifsud, Donald Tabone, PS 1337 Kevin Curmi, PC 1404 Dale Cassar, Anthony Bonnici, Clint Fabri, Christopher Farrugia, Stephen Cachia, Karen Cremona, Dr Martin Bajada, Dr Katya Vassallo

Rat in-nota tal-Avukat Generali datata 22 ta' Settembru 2020 fejn huwa dehrlu li tista' tinstab htija (jew htijiet) taht dak li hemm mahsub;

a) Fl-artikoli 17, 31 u 42(c)(d) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
b) Fl-artikoli 261(a)(b)(c)(e), 262(1)(b), 263(a), 264(1) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
c) Fl-artikoli 267, 269(g), 276, 277(b), 280(2) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
d) Fl-artikoli 383, 384, 385 u 533 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat li waqt l-udjenza tat-8 t'Ottubru 2020 l-imputat wiegeb li ma kellux oggezzjoni li l-kaz tieghu jigi trattat bi procedura sommarja u deciz minn din il-Qorti fil-kompetenza taghha surreferita.

Semghat il-provi u -trattazzjoni tal-partijiet.

Ikkunsidrat

Illi dan il-kaz ta l-bidu tieghu meta l-Pulizija rcevew rapport li kienet sehhet serqa fl-10 ta' Gunju 2017 minn ġewwa residenza ġewwa l-Imgarr. Minn ġewwa din ir-residenza insterqu xi flus, deheb u senter antik. Mill-filmati tas-CCTV li nġabru dehret vettura partikolari ta' lewn iswed. Minn ġewwa din i-vettura skont ma' qal l-istess uffiċjal investigattiv fix-xhieda tieghu li minn ġewwa fiha hargu xi persuni u anki minn filmati ohra dahlu f'din ir-residenza u minn hemm hargu xi oġġett li deher f'idha fejn f'mument minnhom skont ma' qal l-istess surġent PS 1337 Kevin Curmi li deheru nezlien lejn din i-vettura u ma dehrux aktar. Din il-vettura tal-ghamla Toyota Hilux bin-numru ta' reġistrazzjoni ZAN 169 hija reġistrata fuq Michael Grech fejn min-naha tieghu qallhom li kien juża t-tifel tieghu u cioe' l-imputat Clifton Grech. Meta gie interrogat mill-Pulizija huwa nnega li kien fuq il-post fejn sehhet is-serqa jew inkella li kien silef din il-vettura lil

xi hadd. Illi min-naha tal-Pulizja talbu l-assitenza tal-kumpaniji tal-Mobile sabiex jinghataw informazzjoni dwar in-numru tac-cellulari tal-imputat jekk kienx jidher fil-vicinanzi tal-post. Illi minn l-informazzjoni mghotija lilhom irriżulta li n-numru inqabad minn repeater fil-vicinanzi. Illi minn dak li qal l-istess PS 1337 Kevin Curmi ma setax jghid jekk filfatt kienx l-imputat jew le ghaliex ma setax jaghraf lil hadd u cioe' lill-imputat.

Ikkunsidrat

Il-Provi – fatti tal-kaz u l-prova cirkostanzjali

Illi l-imputat huwa akkuzat bir-reat ta' serq aggravat u f'dan il-kaz xehedu diversi Pulizija li kienu involuti fl-investigazzjoni tal-kaz kif ukoll gew esebieti diversi rapporti minn esperti mahtura sabiex jirrelataw fuq il-kaz. Illi ghandu jinghad li hadd mix-xhieda li xehedu f'dawn il-proceduri qalu li kien l-imputat li dahal ġewwa din ir-residenza li kienet il-mira tal-hallelin jew inkella li kien l-imputat li qieghed isuq din il-vettura suspettuża. Kull ma kien hemm in-ness huwa li l-vettura li jaghmel uzu l-imputat minnha dehret fuq fil-filmat fil-vicinanzi ta' fejn sehhet is-serqa fi triq passagga ghal vetturi ohra li jghaddu minnha. Illi min-naha l-ohra n-numru tac-cellulari li jintuża mill-imputat inqabad minn repeater fl-akkwati ta' fejn sehhet is-serqa. Illi però mill-informazzjoni mghotija dan in-numru kien fil-vicinanzi iżda mhux fl-istess triq fejn sehhet is-serqa. Illi dawn iz-zewg fatturi waslu lill-Pulizija li jarrestaw u jixlu lill-imputat b'dan ir-reat.

Illi mill-istess investigazzjoni hareg li din il-vettura hija registrata fuq Michael Grech u mhux fuq l-imputat. Illi minn dak li hareg mix-xhieda tal-istess ufficjal prosekutur, Michael Grech jigi missier l-imputat u ghalkemm registrata fuqhu, kien qallhom li kien jaghmel uzu minnha l-imputat. Illi mill-fatti li ghandha quddiema din il-Qorti sabiex tkun tista' tasal għal konklużjoni jekk fiċ-ċirkostanzi kollha kienx l-imputat jew le u cioe' l-involviment tieghu f'din is-serqa, taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-***Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-5 ta' Dicembru, 1997*** fl-ismijiet **Il-Pulizija v Peter Ebejer**, fejn dik il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubbju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubbju. Id-dubbji ombra ma jistghux jitqiesu bhala dubbji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor, dak li l-gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis ic-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni talbon sens tieghu, jkun moralment konvint minn dak l-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni. Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn **Lord Denning** fil-kaz ***Miller v Minister of Pension*** - 1974 - ALL Er 372 tal-espressjoni 'proof beyond a reasonable doubt.'

> *"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence. 'of course, it is possible but not in the least probable', the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice."*

Huwa l-oneru tal-prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-akkuzi addebitati lil imputat huma veri u dan ghaliex kif jirritjeni l-**Manzini** fil-ktieb tieghu ***Diritto Penale Vol III Kap IV pagna 234, Edizione 1890***:-

"il cosi' detto onero della prova, cioe' il carico di fornire, spetta a chi accusa - onus probandi incumbit qui osservit".

Illi ghalhekk din il-Qorti trid tifli wkoll provi ohrajn sabiex tkun tista' tasal ghal konkluzjoni. Illi ghalhekk mill-fatti u x-xhieda li ghandha quddiema din il-Qorti trid tasal ghal konkluzzjoni jekk fil-fatt l-imputat kienx il-persuni involut f'dan il-kaz. Illi tajjeb li ssir analizi ta xi gurisprudenza f'pajjizna li dahlu fl-analizi tal-prova cirkostanzjali u senjatament spjegaw l-analizi li hija mistennija mill-Qorti li tkun qed tiggudika sabiex jigi stabbilit jekk il-provi cirkostanzjali humiex univoci.

Kif gie deciz fl-ismijiet r-Repubblika ta' Malta v George Spiteri deciza mill-Qorti tal-appell Kriminali fil-5 ta' Lulju tas-sena elfejn u tnejn (05.07.2002) il-Qorti sostniet is-segwenti:

'L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda...biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghall-konkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi.

Fil-kaz fl-ismijiet Pulizija vs Paul Grech deciza wkoll mill-Qorti tal-Appell fis-6 ta' April tas-sena elfejn u wieħed (06.04.2001) intqal illi:

'l-provi fil-kamp kriminali jistghu jkunu kemm diretti u kif ukoll indizjali, basta dawn ikunu sufficjenti biex inisslu konvinciment morali f'mohh il-gudikant lil hinn minn kull dubju ragjonevoli mir-reita' ta' l-imputat.

Anki fil-kaz Pulizija vs James Abela deciza wkoll mill-Qorti tal-Appell fil-hdax ta' Lulju elfejn u tnejn (11.07.2002) gie ddikjarat illi:

"In kwantu d-dottrina tar-"res ipsa loquitur" timporta xi spostament tal-oneru tal-prova, tali dottrina ma tista' qatt issib post fil-kamp penali. In kwantu, pero', b' "res ipsa loquitur" wiehed jifhem biss li l-fatti - inkluzi provi indizjarji - "circumstantial evidence" - ikunu tali li l-gudikant ihossu moralment konvint li jista' jigbed certi konkluzzjonijiet minn dawk il-fatti, allura wiehed m'ghandux jitkellem dwar "res ipsa loquitur" izda dwar dak li fid-dottrina Ingliza jissejhu "presumptions of fact"....F'materja ta' incidenti stradali il-provi indizjarji hafna drabi jista' jkunu siewja ferm u xi drabi jistghu anki ikunu siewja ferm aktar minn dawk okulari li, kultant jistghu ikunu biss soggettivi u kultant, u x'aktarx iva milli le, ikunu kuluriti b' dak li jissejjah "esprit de voiture". Umbaghad fejn ma jkunx hemm xhieda okulari li jistghu jiddeskrivu jew jispjegaw dak li gara, dawn il-provi indizjarji, jistghu facilment u minghajr bzonn ta' hafna tigbid, jaghtu stampa cara tad-dinamika tal-incident. S'intendi, bhal kull prova indiretta ohra, iridu jkunu tali li jwasslu ghal konkluzzjoni univoka u li biha il-gudikant ikun moralment konvint lill hinn minn kull dubju dettat mir-raguni mill-htija jew responsabbilta' kriminali tal-imputat jew akkuzat...hu dover tal-Qorti li tara jekk mill-assjem tal-provi cirkostanzjali jirrizultax b'mod li jkun sodisfatt il-

konvinciment morali tal-gudikant sal-grad rikjest fil-process penali tirrizultax htija ta' sewqan hazin'.

Illi anki fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Superjuri fl-ismijiet ir-Repubblika ta' Malta vs Angel sive Angelo Bajada datata l-15 ta' Mejju tas-sena 2009 gie ddikjarat illi:

'L-assjem tal-provi kien tali li a bazi tieghu l-gurati setghu ragonevolment u b'konvinciment morali trankwill ghall-aħħar jaslu għall-konkluzjoni la ma jemmnux dak li qed isostni l-apppellant u jsibu li l-provi jwasslu inekwivokabbilment ghall-ħtija tiegħu. L-indizji, biex jagħmlu prova, jeħtieg li jkunu univoci'.

Harsa wkoll dak li jghid il-gurista Ingliz, C.B. Pollock fl-interpretazzjoni tal-apprezzament tal-prova cirkostanzjali u t-tifsira tal-univocita' taghha qal hekk:

'It has been said that circumstantial evidence is to be considered as a chain, and each piece of evidence as a link in the chain, but that is not so, for then, if any one link broke, the chain would fall. It is more like the case of a rope comprised of several cords. One strand of cord might be insufficient to sustain the weight, but three stranded together may be quite of sufficient strength. Thus, it may be in circumstantial evidence – there may be a combination of circumstances, no one of which would raise a reasonable conviction or more than a mere suspicion; but the whole taken together may create a conclusion of guilt with as much certainty as human affairs can require or admit of... (Criminal Evidence (3rd Edition) [1995], Richard May (Sweet and Maxwell Criminal Practice).'

Illi dan il-kaz huwa mibni kollhu kemm hu fuq provi indizzjarji fejn fuq numru ta' registrazzjoni ta' vettura Toyota Hilux li dehret minn filmati fil-vicinanzi wassal biex jigi arrestat l-imputat wara li saru jafu minn missieru li ghalkemm reġistrata fuqhu kien juża ibnu u cioe' l-imputat. Illi sabiex jipprovaw il-kaz taghhom il-Pulizija gabru filmati u fost dan il-filmat dehret din il-vettura izda ma kien hemm ebda indikazzjoni li tidher xi persuna partikolari u cioe' l-imputat li qeghda twettaq dan ir-reat. Illi f'dan il-kaz, il-Pulizija sabiex tissostanzja l-akkuza kontra l-imputat resqet żewġ fatti u cioe' li l-vettura kienet fil-vicinanzi u n-numru ċellulari użat mill-imputat kien fil-vicinanzi iżda mhux fl-istess triq ghax inqabad minn repeater li kien fi triq ohra. Illi ebda prova diretta ma ngiebet li kien l-istess imputat li kien fil-vettura dak il-hin (ghalkemm il-Pulizija qalu li fl-istess stqarrija tal-imputat huwa ma kien sellef lil hadd din il-vettura) ghalkemm suppost huwa l-propjetarju ta' din il-vettura ma tresqet l-ebda prova ohra li tpoggi l-imputat fuq ix-xena tad-delitt. Huwa stat ta' fatt li din il-vettura kienet fuq il-post bhal ma kien hemm vetturi ohra izda l-Qorti trid tkun moralment konvinta li kien l-imputat ġewwa fiha u anki kienet involuta sabiex persuni uzawaha sabiex jaharbu minn fuq il-post bir-rifurtiva. Illi dawn il-fatti jistghu iqanqlu suspett iżda dan il-fatt wahdu ma jwassalx ghal konvinċiment morali li kien l-imputat li ghamel parti minn din is-serqa u ghalhekk li tista' twassal ghal xi sejbien ta' htija.

Illi fil-fatt il-Qrati taghna fuq dan il-fatt accennaw hekk fejn fil-kaz deċiż mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-28 ta' Lulju 2022 fl-ismijiet il-Pulizija vs Omissis, Clive Agius li:

*"...in-natura tal-prova indizjarja l-Qrati taghna jabbraccjaw dik il-gurisprudenza li tqis li "circumstantial evidence is often the best evidence" (R vs Taylor 21 CRM App R21 citat f'Pulizija vs Carmelo Busuttil App Krim 6.5.1961 u mhaddan fis-sentenza Pulizia vs Carmelo Ellul Sullivan App Krim 30.10.2001). "**Il-provi indizzjarji hafna darbi huma aktar importanti mill-provi diretti, pero' dawn iridu jigu ezaminati b'aktar attenzjoni sabiex wiehed jaccerta ruhu li huma univoci**" (Il-Pulizija vs Emanuel Seisun App Krim 9.1.1998). Ugwalment ta' importanza hu s-segwenti monitu u kawtela li "**ghalkemm il-provi indizzjarji jiggeneraw certu suspett qawwi fil-konfront tal-appellant, is-suspett mhux prova**" (Pulizija vs Mark Dimech App Krim 30.4.09). Din il-Qorti taghmel ukoll referenza ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija vs Cyrus Engerer tat-8 ta' Mejju 2014 fejn il-Qorti ghamlet rassenja gurisprudenzjonali estensiva ta' dan l-aspett tal-prova fis-sistema penali taghna."*

Illi fil-fatt fl-istess sentenza msemmija hawn fuq u cioe' fl-ismijiet Il-Pulizija vs Cyrus Engerer kompliet tghid hekk:

"Kwindi jidher car mill-kazistika imsemmija kif ukoll minn din il-kwotazzjoni li biex wiehed jasal li jikkonkludi li l-provi cirkostanzjali huma univoci wiehed irid jara l-assjem ta' dawn ic-cirkostanzi migjuba bhala prova u li dan il-konvinciment morali huwa wiehed ibbazat sal-grad rikjest tal-prosekuzzjoni tac-certezza morali (u mhux dik assoluta) jew il-prova lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni. In oltre il-konkluzzjoni biex tkun univoka mhux necessarjament trid tkun l-uniku xenarju li jista' jintlahaq izda trid tkun l-unika wahda li tista twassal ghal htija b'mod ragonevoli kontra dak li jkun. Fi kliem iehor jekk jinholoq dubbju dwar l-univocita' tal-provi cirkostanzjali liema xenarju alternattiv ma jkunx wiehed ragonevoli, dan ma jistax iwassal sabiex il-Qorti tillibera a bazi tan-nuqqas ta' univocita'.

Illi ghalkemm dawn il-provi cirkostanzjali iqanqlu suspett mhumiex tali li jwasslu ghal konvinċiment morali li kien l-imputat involut f'din is-serqa. Dan ukoll hareg mill-fatt anki mill-istess xhieda ta' PS 1337 Kevin Curmi li ma setax jaċċerta ruhhu li gharaf lill-imputat. Huwa fatt li l-istess vettura u anki n-numru ċellulari huma tali li jqajmu suspett iżda kif inghad is-suspett mhux prova li twassal ghal xi htija.

Illi għalhekk żgur din il-Qorti ma tistax tasal għal ebda konklużjoni differenti mill-provi mressqa. Illi anki mill-istess analiżi tal-filmat li nġabar ħareġ li kienet ukoll diffiċli sabiex wieħed jasal biex jiġi identifikat il-persuna li kien qiegħed isuq u għalhekk dan il-fatt jkompli jqanqal dubji dwar l-involviment tal-imputat f'dan il-każ.

Illi għalhekk bla dubju ta' xejn ladarba din il-Qorti ma tistax tasal għal konklużjoni li kien l-imputat li qiegħed isuq jew li kien f'din il-vettura jew inkella li kien huwa involut dirett f'din is-serqa.

Decide

Ghaldaqstant wara li din il-Qorti rat l-artikoli 17, 31 u 42(c)(d), 261(a)(b)(c)(e), 262(1)(b), 263(a), 264(1), 267, 269(g), 276, 277(b), 280(2), 383, 384, 385 u 533

tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta fuq nuqqas ta' provi ma ssibx lill-imputat Clifton Grech ħati u tilliberah minn kull htija u piena.

Dr. Caroline Farrugia Frendo
Magistrat

Maria Grech Cardona
Deputat Registratur